

بینایی ماشین با استفاده از شبکه‌های عصبی پیچشی^۱

نگاه کلی:

این فصل در مورد بینایی ماشین و اجرای آن با استفاده از شبکه‌های عصبی است. شما پردازش تصویر و ساختن مدل‌های دسته‌بندی را با استفاده از شبکه‌های عصبی پیچشی یاد خواهید گرفت. ما همچنین در مورد معماری شبکه‌های عصبی پیچشی و تکنیک‌های چگونگی پیاده‌سازی آن‌ها، از جمله تجمیع حداکثری^۲ و مسطح‌سازی^۳، نگاشت ویژگی‌ها^۴ و تشخیص ویژگی‌ها^۵، بحث خواهیم کرد. در انتهای این فصل شما قادر خواهید بود که نه تنها دسته‌بند^۶ خود را بسازید، بلکه آن را به صورت کارایی ارزیابی کنید.

مقدمه

در فصل گذشته نحوه‌ی ارزیابی مدل با جزئیات پوشش داده شد. ما در مورد دقت^۷ و دلایلی که ممکن است باعث اشتباه شود صحبت کردیم. مخصوصاً این اشتباهات ممکن است در مجموعه داده‌هایی^۸ که در آن، دسته‌ها به شدت نامتعادل هستند اتفاق بیفتند. در این مجموعه‌های داده موارد مثبت نسبت به موارد منفی بسیار نادر هستند مانند مجموعه داده مربوط به پیش‌بینی تندبادها در اقیانوس آرام یا پیش‌بینی این که آیا فردی وام خود را پرداخت می‌کند یا خیر.

---

¹ Convolutional Neural Networks (CNNs)

² Max pooling

³ flattening

⁴ Feature mapping

⁵ feature detection

⁶ classifier

⁷ accuracy

⁸ datasets

برای مقابله با این عدم تعادل، تکنیک‌هایی آموختیم مبنی بر اینکه چگونه مدل را بهتر ارزیابی کنیم. از جمله این تکنیک‌ها محاسبه‌ی سنجه‌های ارزیابی مدل مانند حساسیت^۹، صحت تشخیص^{۱۰}، نرخ پاسخ‌های مثبت غلط^{۱۱}، مساحت زیر منحنی، و کشیدن نمودار ROC است. در این فصل چگونگی دسته‌بندی نوع دیگری از مجموعه داده (مجموعه داده عکس) را یاد خواهیم گرفت. همان‌طور که خواهید دید دسته‌بندی عکس بسیار کاربردی است و کاربردهای زیادی در دنیای واقعی دارد.

بینایی ماشین یکی از مفاهیم بسیار مهم در یادگیری ماشین و هوش مصنوعی است. با وجود تلفن‌های همراه که روزانه عکس می‌گیرند، داده‌های تولید شده‌ای که به‌صورت عکس هستند، به‌صورت نمایی در حال افزایش هستند. بنابراین نیاز به متخصصانی که در حوزه بینایی ماشین تخصص دارند بیشتر از هر زمانی است. با استفاده از فرآیندهای این حوزه، صنعت بهداشت در آستانه‌ی یک انقلاب قرار دارد.

این فصل شما را با بینایی ماشین و صنایعی که بینایی ماشین در آن‌ها به‌کار می‌رود، آشنا می‌کند. ما همچنین در مورد شبکه‌های عصبی پیچشی (CNN)، که استفاده‌شده‌ترین نوع شبکه عصبی برای پردازش تصویر است، آشنا می‌شویم. مانند همه شبکه‌های عصبی، CNN نیز از نورون‌هایی تشکیل شده‌است که ورودی را دریافت می‌کنند. این ورودی‌ها با استفاده از جمع وزنی و توابع فعال‌سازی^{۱۲} پردازش می‌شوند. برخلاف شبکه‌های عصبی مصنوعی (ANN)^{۱۳} که یک بردار را به‌عنوان ورودی دریافت می‌کنند، شبکه عصبی پیچشی تصویر را به‌عنوان ورودی دریافت می‌کند. در این فصل شبکه‌های عصبی پیچشی با جزئیات بیشتری مورد مطالعه قرار می‌گیرد. به‌علاوه مفاهیمی مانند تجمیع حداکثری، مسطح‌سازی، نگاشت ویژگی‌ها و انتخاب ویژگی‌ها^{۱۴}، پوشش داده می‌شوند. ما از Keras به‌عنوان ابزار پردازش تصویر روی تصاویر واقعی استفاده می‌کنیم.

---

^۹ sensitivity

^{۱۰} specificity

^{۱۱} false positive rate

^{۱۲} activation functions

^{۱۳} artificial neural network (ANN)

^{۱۴} feature selection

بینایی ماشین

برای شناخت بینایی ماشین، بهتر است از بینایی انسان صحبت کنیم. بینایی انسان، توانایی چشم و مغز انسان برای دیدن و شناختن اشیاء است. بینایی ماشین فرآیندی است که به ماشین درک مشابهی از دیدن و شناسایی اشیاء در جهان واقعی می‌دهد.

برای چشم انسان بسیار ساده است که با دقت بالایی تشخیص دهد که یک حیوان ببر است یا شیر، اما یک سیستم کامپیوتری باید آموزش‌های زیادی ببیند تا بتواند چنین اشیائی را کاملاً تمیز دهد. همچنین بینایی ماشین می‌تواند به این صورت تعریف شود: ساختن مدل‌هایی ریاضی که می‌توانند عملکرد چشم و مغز انسان را تقلید کنند. اساساً این موضوع در مورد آموزش کامپیوتر برای درک و پردازش تصویر و فیلم است.

بینایی ماشین جزوی از حوزه‌های پیشرفته رباتیک، بهداشت و سلامت (X-ray, MRI CT scan و غیره)، پهبادها، خودروهای خود ران، ورزش و غیره است. تقریباً تمام کسب و کارها به بینایی ماشین نیاز دارند تا موفق شوند.

تعداد زیاد داده‌هایی که هر روز تولید می‌شوند را تصور کنید. این داده‌ها به واسطه دوربین‌های مدار بسته، گوشی‌های همراه، فیلم‌های به‌اشتراک گذاشته‌شده در سایت‌هایی مانند یوتیوب و عکس‌های به‌اشتراک گذاشته‌شده در شبکه‌های اجتماعی مانند فیسبوک وجود دارند. تمامی این‌ها حجم زیادی از داده‌های تصویری را تولید می‌کنند. برای پردازش و تحلیل این داده‌ها و هوشمندسازی کامپیوترها از منظر فرآیندی، نیاز به متخصصان سطح بالایی است که در بینایی ماشین تخصص دارند. بینایی ماشین یک حوزه سود آور در یادگیری ماشین است. بخش بعدی به چگونگی رسیدن به بینایی ماشین توسط شبکه‌های عصبی (و مخصوصاً شبکه‌های عصبی پیچشی که برای بینایی ماشین عالی عمل می‌کنند) پرداخته شده است.

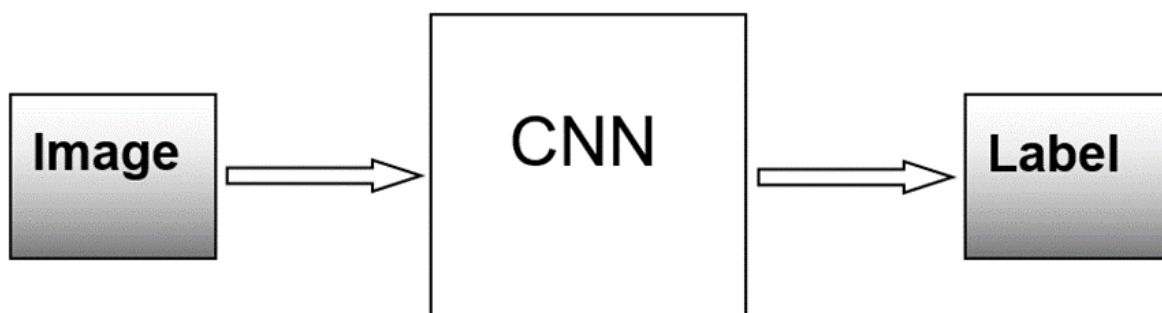
شبکه‌های عصبی پیچشی

صحبت از بینایی ماشین درواقع صحبت از شبکه‌های عصبی پیچشی نیز است. این شبکه‌های عصبی دسته‌ای از شبکه‌های عصبی عمیق^{۱۵} هستند که اکثراً در حوزه بینایی ماشین و تصویر استفاده می‌شوند. شبکه‌های عصبی پیچشی برای شناسایی تصاویر، خوشه‌بندی آن‌ها از روی شباهت‌هایشان و شناسایی اشیاء در صحنه استفاده

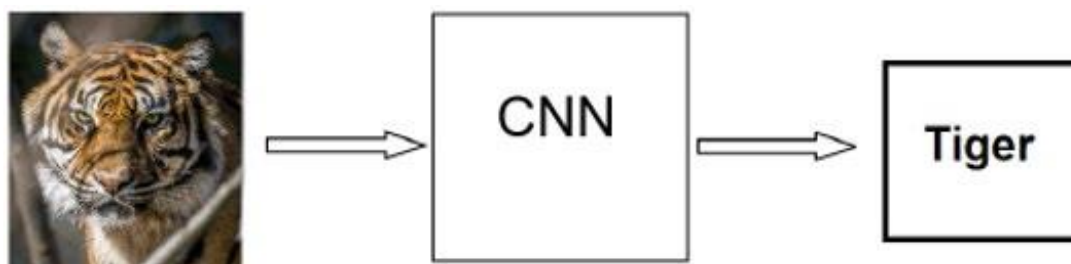
¹⁵ Deep neural network

می‌شوند. شبکه‌های عصبی پیچشی دارای لایه‌های مختلفی هستند که شامل لایه ورودی، لایه خروجی و چند لایه مخفی می‌باشد. این لایه‌های مخفی شبکه عصبی پیچشی شامل لایه‌های کاملاً متصل^{۱۶}، لایه‌های پیچشی، یک لایه^{۱۷} ReLU به عنوان تابع فعال‌سازی، لایه نرمال‌سازی و لایه‌های تجمیع^{۱۸} می‌باشد. در یک حالت ساده، شبکه‌های عصبی پیچشی به ما کمک می‌کنند که تصاویر را شناسایی کنیم و به آن‌ها برچسب^{۱۹} مناسب بزنیم. به عنوان مثال تصویر یک ببر به عنوان یک ببر شناسایی شود.

شکل ۷-۱: حالت کلی شبکه عصبی پیچشی

شکل زیر یک مثال از دسته‌بندی ببر توسط شبکه عصبی پیچشی است.

شکل ۷-۲: یک شبکه عصبی که تصویر یک ببر را به دسته "ببر" اختصاص داده است

معماری یک شبکه عصبی پیچشی

اجزای اصلی معماری یک شبکه عصبی پیچشی به شرح ذیل است:

- تصویر ورودی

^{۱۶} Fully connected

^{۱۷} توضیح مترجم: این تابع rectified linear unit یا واحد یکسو ساز خطی می‌باشد که به ازای x ‌های مثبت $f(x) = x$ و در غیر اینصورت $f(x) = 0$ است. در این شبکه عصبی این تابع به عنوان تابع فعال‌سازی استفاده می‌شود.

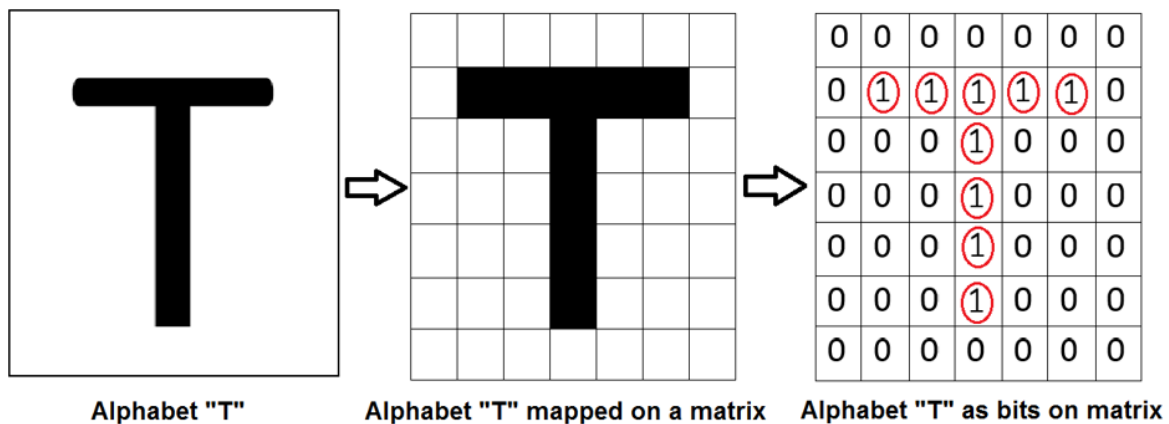
^{۱۸} pooling

^{۱۹} label

- لایه‌ی پیچشی
- لایه تجمیع
- لایه مسطح‌سازی

تصویر ورودی

یک تصویر ورودی اولین جزء معماری یک شبکه عصبی پیچشی را تشکیل می‌دهد. یک تصویر می‌تواند از هر نوعی باشد، مثلاً تصویری از یک انسان، یک حیوان، منظره، یک تصویر X-ray و غیره. هر تصویر به یک ماتریس ریاضی از صفرها و یک‌ها تبدیل می‌شود. تصویر زیر نشان می‌دهد که چگونه یک کامپیوتر تصویر حرف T را می‌بیند. تمامی بلوک‌هایی که مقدار یک دارند نشان‌دهنده وجود داده هستند و مقدار صفر نشان‌دهنده فضای خالی است.

شکل ۷-۳: ماتریس برای حرف "T"

لایه پیچشی

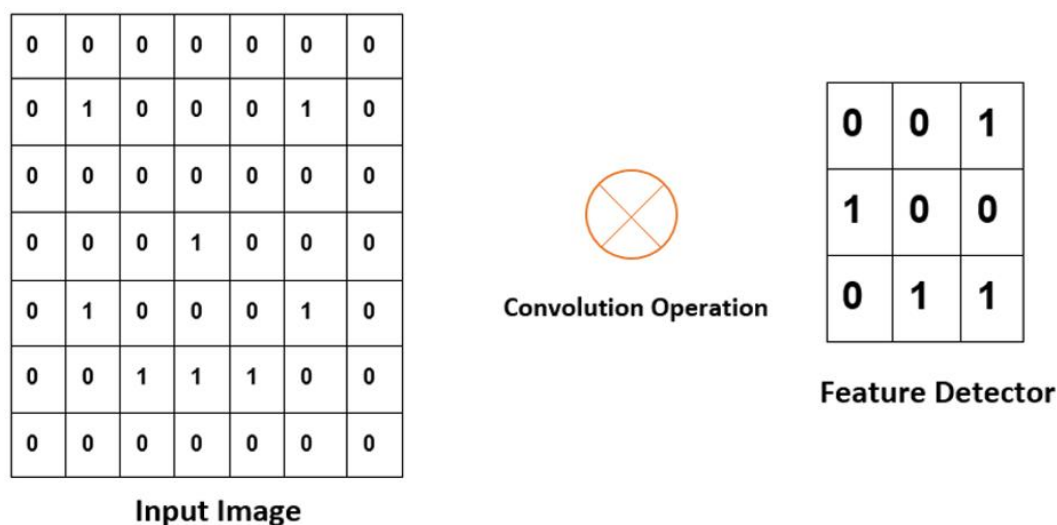
لایه پیچشی جایی است که پردازش تصویر آغاز می‌شود. یک لایه پیچشی شامل دو قسمت می‌شود:

- تشخیص‌دهنده ویژگی یا فیلتر^{۲۰}
- نگاشت ویژگی (نقشه ویژگی)^{۲۱}

²⁰ Feature detector or filter

²¹ Feature Map

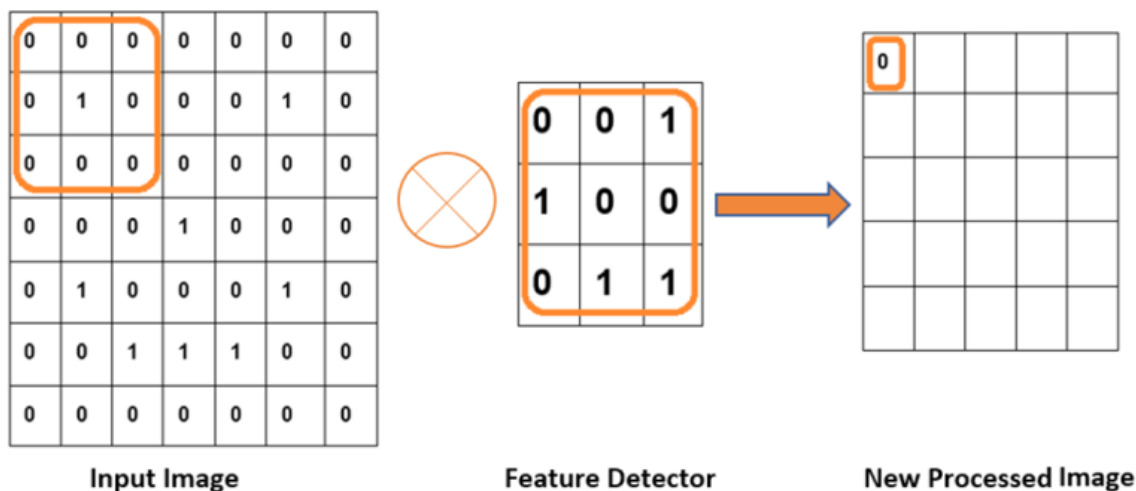
تشخیص دهنده ویژگی یا فیلتر: یک ماتریس یا الگو است که روی یک تصویر قرار داده می شود تا آن تصویر را به یک نگاشت از آن ویژگی تبدیل کند.

شکل ۷-۴: تشخیص دهنده ویژگی

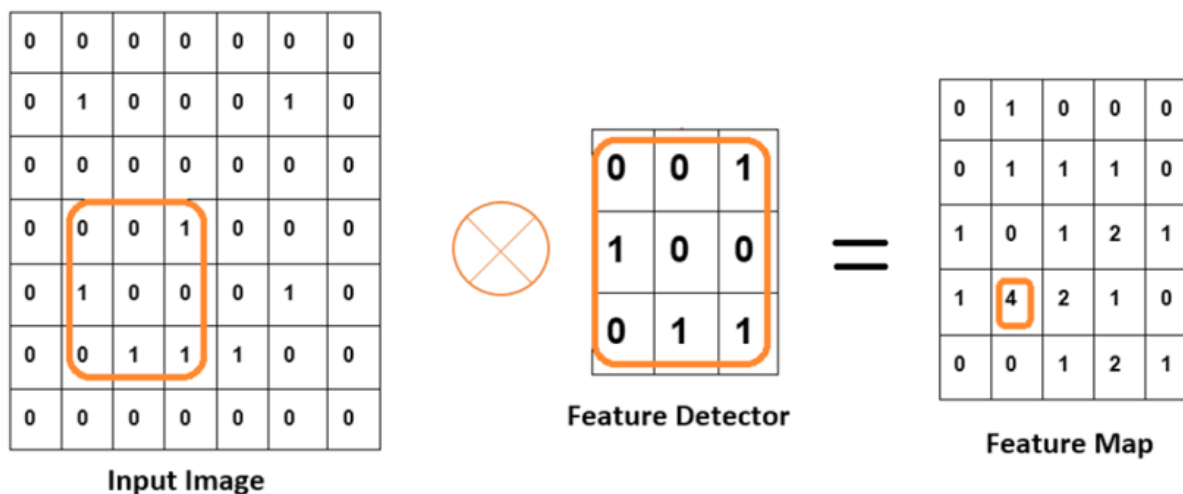
همانطور که مشاهده می شود این تشخیص دهنده ویژگی روی تصویر اصلی قرار داده شده (سوار شده) و محاسبات روی بلوک های متناظر انجام شده است. محاسبات به صورت مجموع حاصل ضرب اعداد بلوک های متناظر انجام می شود. این فرآیند برای تمامی سلول ها تکرار می شود و منجر به یک تصویر پردازش شده می شود. به عنوان مثال محاسبه برای سلول بالا سمت چپ به این صورت است:

$$(0 \times 0 + 0 \times 0 + 0 \times 1) + (0 \times 1 + 1 \times 0 + 0 \times 0) + (0 \times 0 + 0 \times 1 + 0 \times 1) = 0$$

شکل ۷-۵: تشخیص دهنده ویژگی که روی یک تصویر پیاده سازی شده

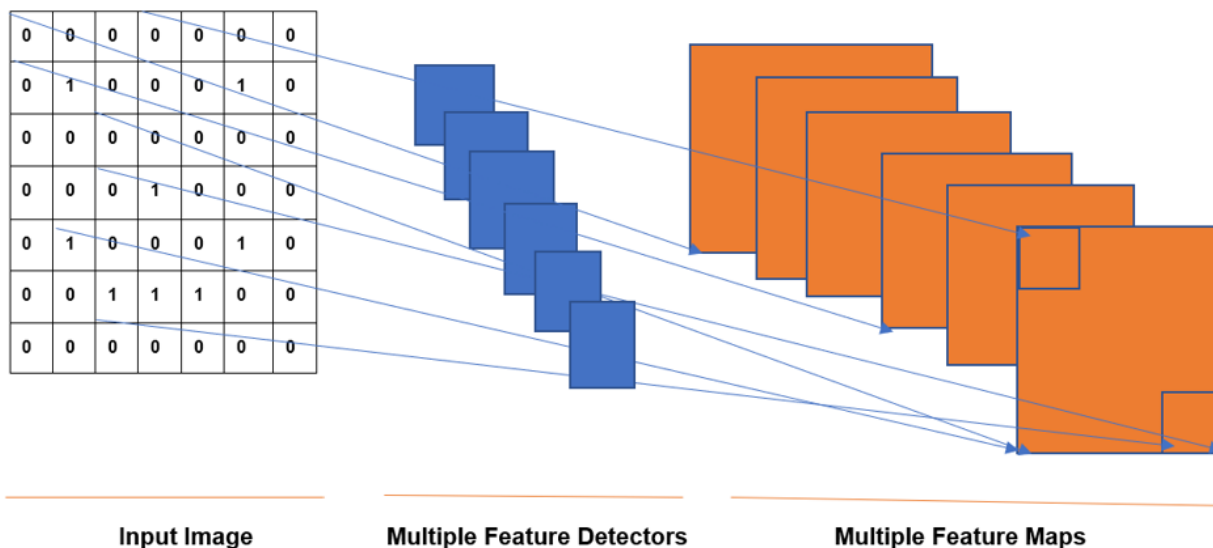
نگاشت ویژگی: نگاشت ویژگی یک تصویر کاهش یافته^{۲۲} است که با پیش یک تصویر و تشخیص دهنده ویژگی تولید شده است. باید تشخیص دهنده ویژگی را روی تمامی محل های ممکن از تصویر اصلی قرار دهیم و یک تصویر کوچکتر را از آن بدست بیاوریم. این تصویر بدست آمده همان نگاشت ویژگی از تصویر ورودی است.

شکل ۶-۷: نگاشت ویژگی

نکته: در اینجا تشخیص دهنده ویژگی، فیلتر است و نگاشت ویژگی، تصویر کاهش یافته است. در هنگام کاهش تصویر (تولید نگاشت ویژگی) مقداری از اطلاعات از دست می رود.

در یک شبکه عصبی واقعی، تعدادی تشخیص دهنده ویژگی استفاده می شوند تا تعدادی نگاشت ویژگی تولید کنند که در تصویر زیر نشان داده شده است.

شکل ۷-۷: چند تشخیص دهنده ویژگی و نگاشت ویژگی

لایه تجمیع

لایه تجمیع به ما کمک می‌کند که اطلاعاتی از تصویر که اهمیت کمتری دارند را در نظر نگیریم و درعین حال با نگهداشتن ویژگی‌های مهم، تصویر را بیشتر کاهش بدهیم. به سه تصویر زیر که در مجموع شامل چهار گربه می‌شوند توجه کنید.^{۲۳}

شکل ۷-۸: مثالی از تصاویر گربه

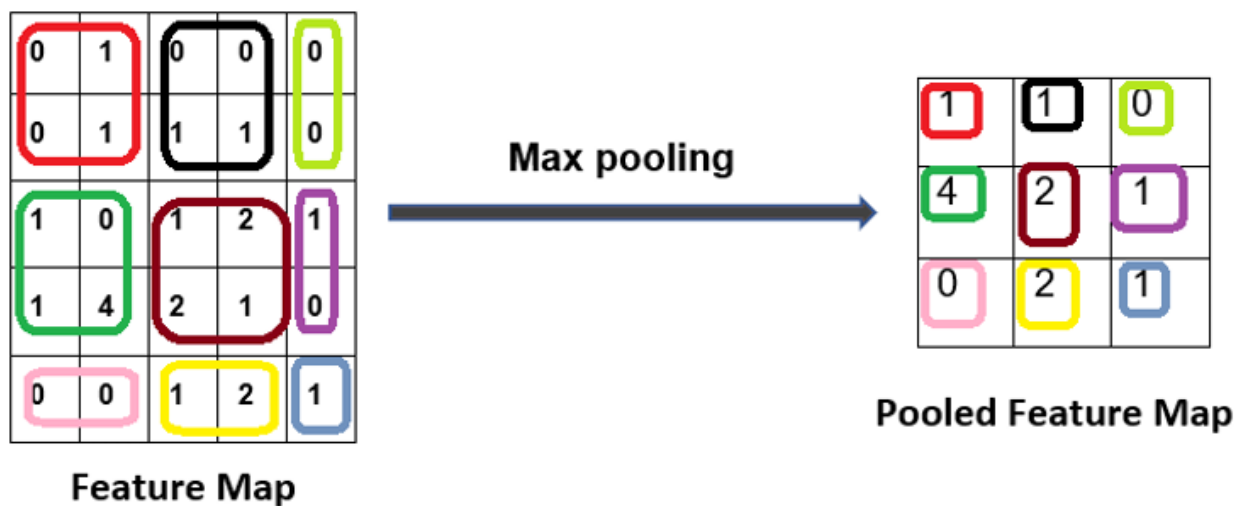
برای این که مشخص شود در یک تصویر گربه وجود دارد یا خیر، شبکه عصبی، تصویر را تحلیل می‌کند. شبکه عصبی ممکن است به شکل گوش، چشم و غیره توجه کند. درعین حال تصویر شامل ویژگی‌های بسیار زیاد دیگری است که ربطی به گربه ندارند. درخت و برگ‌ها در دو تصویر اول، برای شناسایی گربه بلا استفاده هستند.

مترجم: متن کتاب گفته در این سه تصویر چهار گربه وجود دارد. من هر چی گشتم گربه ی چهارم رو پیدا نکردم! اما خدا رو چه دیدی، شاید ²³ یکپوشون حاملس

مکانیزم تجمیع به الگوریتم کمک می‌کند که متوجه شود که کدام قسمت‌های تصویر مرتبط و کدام قسمت‌ها نامرتب هستند.

نگاشت ویژگی که از لایه پیچشی بدست آمده بود به لایه تجمیع وارد می‌شود تا درحین نگهداشتن قسمت‌های مرتبط از تصویر، آن را بیشتر کاهش دهد. لایه تجمیع شامل توابعی مانند تجمیع حداکثری، تجمیع حداقلی^{۲۴} و تجمیع متوسط^{۲۵} است. کاری که در این قسمت انجام می‌شود این است که یک اندازه برای ماتریس مشخص می‌شود، مثلاً 2×2 و تمام نگاشت ویژگی اسکن می‌شود و بزرگترین عددی که در آن ماتریس 2×2 قرار گرفته بود انتخاب می‌شود. تصویر زیر ایده‌ی بهتری در مورد نحوه‌ی کار تجمیع حداکثری می‌دهد. بر اساس رنگ‌ها، بزرگترین عددی که در هرکدام از جعبه‌های رنگی در نگاشت ویژگی قرار دارد انتخاب می‌شود و در نگاشت ویژگی تجمیع شده قرار می‌گیرد.

شکل ۷-۹: تجمیع

به‌عنوان مثال جعبه‌ای که عدد ۴ را دارد درنظر بگیرید. فرض کنید عدد ۴ نشان‌دهنده گوش گربه باشد و فضای خالی اطراف گوش اعداد ۰ و ۱ باشند. پس ما اعداد ۰ و ۱ از آن جعبه را درنظر نمی‌گیریم و فقط عدد ۴ را انتخاب می‌کنیم. یک نمونه از کدی که برای اضافه کردن لایه تجمیع نیاز داریم در زیر آورده شده‌است. در این جا Maxpool2D استفاده شده‌است تا کمک کند که مهم‌ترین ویژگی‌ها شناسایی شوند.

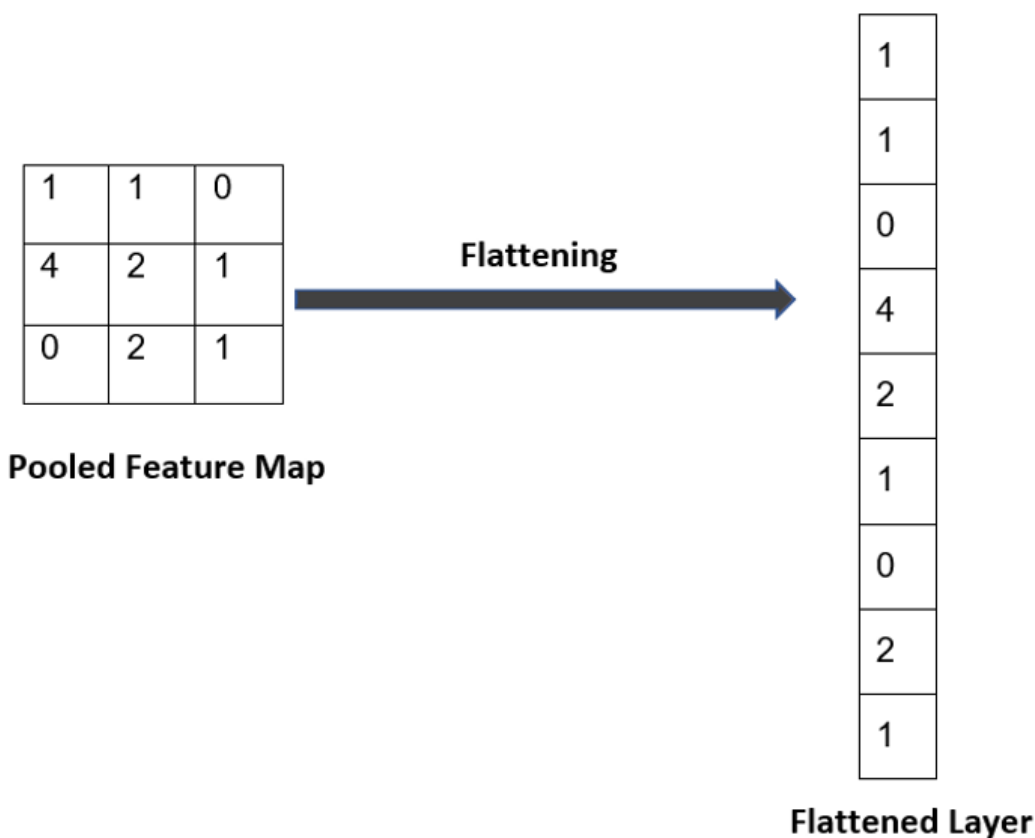
```
classifier.add(MaxPool2D(2,2))
```

²⁴ Min pooling

²⁵ Average pooling

سطح سازی

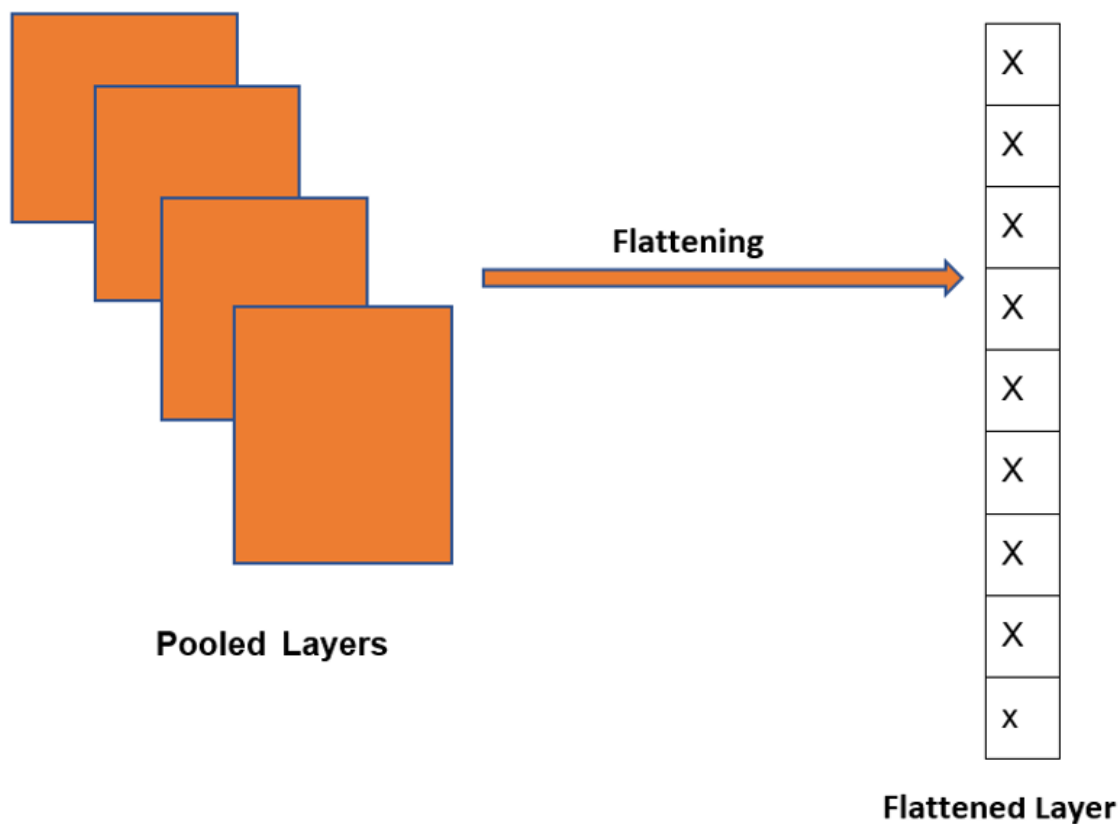
سطح سازی در قسمتی از شبکه عصبی پیچشی استفاده می شود که تصویر، برای استفاده به عنوان ورودی یک شبکه عصبی مصنوعی، آماده می شود. همان طور که از اسم مشخص است، در این قسمت تصویر جمع شده، سطح می شود و به یک ستون تبدیل می گردد. هر سطر به یک ستون تبدیل می شود و روی هم سوار می شوند. در اینجا یک ماتریس 3×3 به یک ماتریس $1 \times n$ ^{۲۶} تبدیل شده که در این مورد n برابر ۹ است.

شکل ۷-۱۰: سطح سازی

ما به طور هم زمان تعدادی نگاشت ویژگی جمع شده داریم که همه ی آنها را به صورت تک ستون سطح کرده ایم. این تک ستون به عنوان ورودی یک شبکه عصبی مصنوعی استفاده می شود. شکل زیر تعدادی لایه جمع شده که به صورت تک ستون در آمده اند را نشان می دهد.

^{۲۶} نظر مترجم: نمیدونم اشتباه تایپی بوده توی متن کتاب یا چه موردی بوده اما ماتریس 3×3 به یک ماتریس $1 \times n$ تبدیل شده اما در متن نوشته $1 \times n$

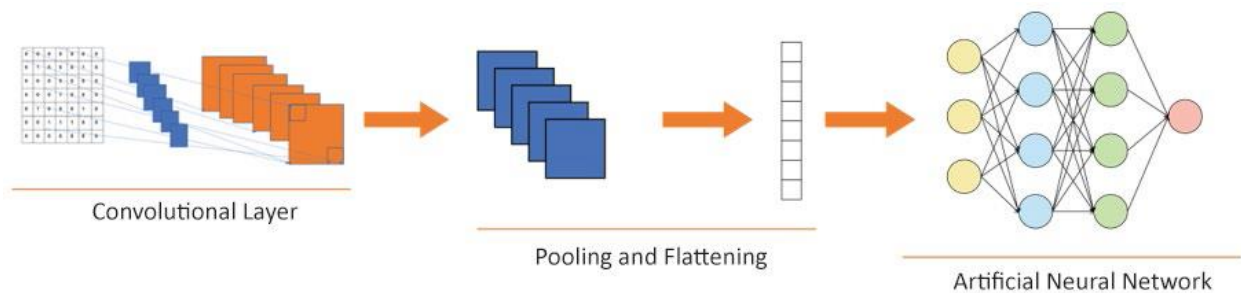

شکل ۷-۱۱ تجمیع و مسطح‌سازی

نمونه کدی که باید برای اضافه کردن لایه مسطح‌سازی استفاده شود در زیر آمده. در اینجا برای مسطح‌سازی شبکه عصبی پیچشی از Flatten استفاده شده است.

```
classifier.add(Flatten())
```

حال نگاهی به ساختار کلی شبکه عصبی پیچشی می‌اندازیم.

شکل ۷-۱۲: ساختار شبکه عصبی پیچشی

نمونه کدی که باید برای اضافه کردن لایه اول به شبکه عصبی پیچشی استفاده کنیم در زیر آورده شده است.

```
classifier.add(Conv2D(32,3,3,input_shape=(64,64,3),activation='relu'))
```

32,3,3 نشان دهنده این است که ۳۲ عدد تشخیص دهنده ویژگی وجود دارد که اندازه هر کدام 3×3 است. بهتر است همیشه با ۳۲ آغاز شود، می توان ۶۴ یا ۱۲۸ را بعداً امتحان کرد.

Input_shape: از آنجایی که تصاویر دارای اندازه های متفاوتی هستند، **input_image** تمامی تصاویر را به یک شکل و اندازه تبدیل می کند. (64, 64) ابعاد و اندازه ی تصویر تغییر شکل یافته است. می توان این اعداد را ۱۲۸ یا ۲۵۶ در نظر گرفت، اما اگر با CUP یک لپتاپ کار می کنید توصیه می شود که همان ۶۴ استفاده شود. آخرین آرگومان (۳) استفاده شده است زیرا تصویر، رنگی (RGB) است. اگر تصویر سیاه و سفید باشد این عدد می تواند ۱ در نظر گرفته شود. در نهایت تابع فعال سازی استفاده شده ReLU است.

نکته: ما از Keras با TensorFlow به عنوان عقبه^{۲۷} استفاده می کنیم. اگر عقبه Theano باشد، آنگاه **input_Image** به صورت (3,64,64) وارد می شد.

قدم نهایی، برآزش داده هایی است که ایجاد شده اند. این کار در کد زیر نشان داده شده است.

```
classifier.fit_generator(training_set,
steps_per_epoch = 5000,
epochs = 25,
validation_data = test_set,
validation_steps = 1000)
```

نکته: **steps_per_epoch** تعداد تصاویر آموزش می باشد. **validation_steps** تعداد تصاویر تست است.

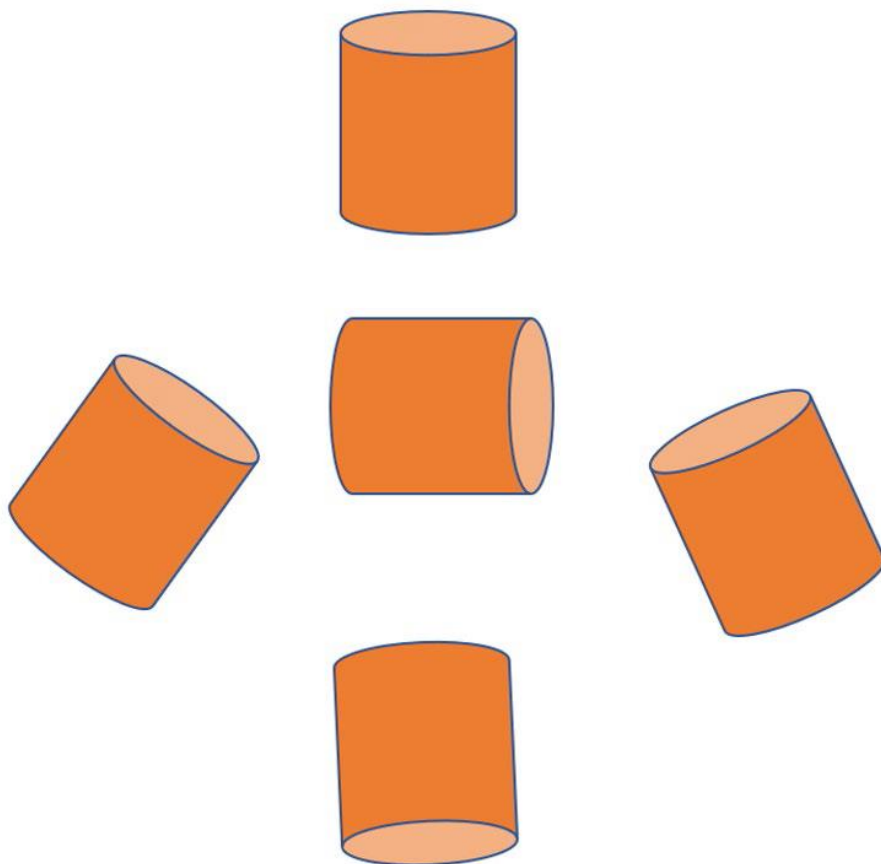
افزایش تصاویر

افزایش تصاویر یا داده ها، دسته های^{۲۸} زیادی از تصاویر تولید می کند. سپس تغییرات تصادفی روی تصاویر تصادفی موجود در هر دسته اعمال می کند. این تغییرات می تواند چرخش، جابجایی، پشت و رو کردن تصاویر و غیره باشد. با انجام این تبدیلات تصاویر متنوع تر و بیشتری درون هر دسته خواهیم داشت.

²⁷ (مترجم: توصیه می شود از کلمه بک اند استفاده شود) Backend

²⁸ batch

یک استوانه می‌تواند در زوایای مختلفی چرخانده و دیده شود. در تصویر زیر، یک استوانه در ۵ زاویه مختلف نشان داده شده‌است. به این صورت به‌طور کارایی ۵ تصویر متفاوت از ۱ تصویر ساخته‌ایم.

شکل ۷-۱۳ افزایش تصاویر یک استوانه

نمونه کدی که برای افزایش تصاویر باید استفاده شود در زیر آمده است. در اینجا کلاس `ImageDataGenerator` برای پردازش استفاده شده است. `shear_range`، `zoom_range` و `horizontal_flip` برای تغییرات روی تصاویر استفاده می‌شوند.

```
from keras.preprocessing.image import ImageDataGenerator

train_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255.0,
                                    shear_range = 0.3,
                                    zoom_range = 0.3,
                                    horizontal_flip = False)
test_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255.0)
```

مزایای افزایش تصاویر

افزایش تصاویر یک بخش مهم در پردازش تصاویر است:

- کاهش بیش‌برازش^{۲۹}: داشتن نسخه‌های مختلف از یک تصویر در زوایای مختلف، به کاهش بیش‌برازش کمک می‌کند.
- افزایش تعداد تصاویر: یک تصویر، مانند چند تصویر عمل می‌کند. بنابراین مجموعه داده، دارای تعداد کمتری عکس می‌باشد و با افزایش تصاویر، هر عکس می‌تواند به چند عکس تبدیل شود. افزایش تصاویر باعث افزایش تعداد عکس‌ها می‌شود و الگوریتم هر عکس را عکس متفاوتی می‌بیند.
- سادگی پیش‌بینی تصاویر جدید: تصور کنید که هر عکس از توپ فوتبال از زوایای مختلف دیده شود و هر زاویه یک عکس مجزا در نظر گرفته شود. این بدین معناست که الگوریتم در پیش‌بینی عکس‌های جدید بسیار دقیق‌تر خواهد بود:

شکل ۷-۱۴ افزایش تصویر برای یک عکس از توپ فوتبال

حال که مفاهیم و تئوری مربوط به شبکه‌های عصبی پیچشی را یاد گرفتیم روی تعدادی مثال عملی تمرکز می‌کنیم.

با یک مثال شروع می‌کنیم که در آن یک شبکه عصبی پیچشی ساده می‌سازیم. در تمرینات بعدی شبکه عصبی پیچشی خود را بهبود خواهیم داد که با ترکیبی از موارد زیر امکان پذیر است:

- اضافه کردن لایه‌های شبکه عصبی پیچشی
- اضافه کردن لایه‌های شبکه عصبی مصنوعی
- تغییر تابع بهینه‌ساز³⁰
- تغییر تابع فعال‌سازی

حال وارد ساختن اولین شبکه عصبی پیچشی می‌شویم که قادر است تصاویر خودروها و گل‌ها را در کلاس مربوط به هرکدام دسته‌بندی کند.

تمرین ۷-۱۰: ساختن یک شبکه عصبی پیچشی و شناسایی تصاویر خودروها و گل‌ها

برای این تمرین تصاویری از خودروها و گل‌ها در اختیار داریم. این مجموعه داده به دو دسته آموزش و تست تقسیم‌بندی شده است و باید یک شبکه عصبی مصنوعی به گونه‌ای بسازیم که تشخیص دهد آیا در یک تصویر خودرو وجود دارد یا گل.

نکته: تمامی تمرین‌ها و فعالیت‌ها در این فصل در jupyter notebook انجام می‌شوند. لطفاً مخزن GitHub کتاب، به همراه همه‌ی تمپلیت‌های آماده‌شده را از <https://packt.live/39tID2C> <دانلود کنید.

قبل از شروع مطمئن شوید که مجموعه داده‌ی تصویری این کتاب را از GitHub دانلود و در سیستم خود ذخیره کرده باشید. شما به یک پوشه training_set برای آموزش مدل و یک پوشه test_set برای تست مدل نیاز دارید. هرکدام از این پوشه‌ها شامل یک پوشه cars برای تصاویر خودروها و یک پوشه flowers برای تصاویر گل‌ها می‌شوند.

مراحل برای تکمیل این تمرین به شرح ذیل است:

---

³⁰ Optimizer function

۱. کتابخانه numpy و کتابخانه‌ها و کلاس‌های ضروری برای Keras را فراخوانی^{۳۱} کنید:

```
# Import the Libraries
from keras.models import Sequential
from keras.layers import Conv2D,
MaxPool2D, Flatten, Dense
import numpy as np
from tensorflow import random
```

۲. یک هسته^{۳۲} مشخص کنید و مدل را با استفاده از کلاس‌های ترتیبی^{۳۳} شروع کنید:

```
# Initiate the classifier
seed = 1
np.random.seed(seed)
random.set_seed(seed)
classifier = Sequential()
```

۳. اولین لایه شبکه عصبی پیچشی را اضافه کنید. ابعاد ورودی را (64,64,3) و تابع فعال‌سازی را ReLU در نظر بگیرید:

```
classifier.add(Conv2D(32,3,3,input_shape=(64,64,3),
activation='relu'))
```

32,3,3 نشان می‌دهد که ۳۲ عدد تشخیص‌دهنده ویژگی با اندازه 3×3 وجود دارد.

۴. حال لایه تجمیع را با اندازه تصویر 2×2 اضافه کنید:

```
classifier.add(MaxPool2D(2,2))
```

۵. خروجی لایه تجمیع را با اضافه کردن یک لایه مسطح‌سازی به شبکه عصبی پیچشی، مسطح کنید:

```
classifier.add(Flatten())
```

۶. اولین لایه متراکم^{۳۴} شبکه عصبی مصنوعی را اضافه کنید. در اینجا ۱۲۸ تعداد نورون‌های خروجی این لایه است. این عدد برای شروع خوب است. تابع فعال‌سازی نیز relu است:

```
classifier.add(Dense(128, activation='relu'))
```

---

³¹ import

³² seed

³³ Sequential class

³⁴ Dense < مترجم: این مفهوم در فصل‌های قبل توضیح داده شده است >

۷. لایه خروجی شبکه عصبی مصنوعی را اضافه کنید. چون این یک مسئله دسته‌بندی است، اندازه لایه خروجی ۱ است. همچنین تابع فعال‌سازی sigmoid می‌باشد:

```
classifier.add(Dense(1, activation='sigmoid'))
```

۸. شبکه را با یک بهینه‌ساز adam کامپایل کنید و دقت مدل را در حین فرآیند آموزش محاسبه نمایید:

```
#Compile the network
classifier.compile(optimizer='adam', loss='binary_crossentropy',
metrics=['accuracy'])
```

۹. یک تولیدکننده داده^{۳۵} برای آموزش و تست ایجاد کنید. اندازه داده‌های آموزش و تست را به 1/255

کاهش دهید تا همه‌ی مقادیر بین ۰ و ۱ شوند. این پارامترها را تنها برای تولیدکننده داده‌های آموزش

(مترجم: و نه داده‌های تست)، به صورت روبرو تعیین کنید: shear_range=0.2, zoom_range=0.2, and

horizontal_flip=True

```
from keras.preprocessing.image import ImageDataGenerator
train_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255,
                                   shear_range = 0.2,
                                   zoom_range = 0.2,
                                   horizontal_flip = True)
test_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255)
```

۱۰. یک مجموعه آموزش از پوشه آموزش ایجاد کنید. ".../dataset/training_set" جایی است که مجموعه

آموزش قرار داده شده است. در شبکه عصبی پیچشی ما اندازه تصویر 64 × 64 است. بنابراین باید

تصاویری با همین اندازه به شبکه داده شود. batch_size تعداد تصاویر موجود در یک دسته^{۳۶} را مشخص

می‌کند که در اینجا ۳۲ است. Class_mode به صورت binary تعیین شده است زیرا ما با یک دسته‌بند

دوتایی کار می‌کنیم:

```
training_set = train_datagen.flow_from_directory('../dataset/training_
set',
target_size = (64, 64),
batch_size = 32,
class_mode = 'binary')
```

^{۳۵} منظور ImageDataGenerator است که در بخش افزایش تصاویر گفته شد.

^{۳۶} batch

۱۱. مرحله ۱۰ را برای مجموعه داده تست تکرار کنید. دقت کنید که باید پوشه محل قرارگیری داده‌های تست مشخص شود که به صورت `'../dataset/test_set'` است:

```
test_set = test_datagen.flow_from_directory('../dataset/test_set',
target_size = (64, 64),
batch_size = 32,
class_mode = 'binary')
```

۱۲. در نهایت با این داده‌ها مدل را برازش کنید. مقدار `steps_per_epoch` را ۱۰۰۰۰ و مقدار `validation_steps` را ۲۵۰۰ قرار دهید. اجرای این مرحله ممکن است مقداری زمان‌گیر باشد:

```
classifier.fit_generator(training_set,
steps_per_epoch = 10000,
epochs = 2,
validation_data = test_set,
validation_steps = 2500,
shuffle=False)
```

کد معرفی شده این خروجی را خواهد داد:

```
Epoch 1/2
10000/10000 [=====] - 1994s 199ms/step -
loss: 0.2474 - accuracy: 0.8957 - val_loss: 1.1562 - val_accuracy:
0.8400
Epoch 2/2
10000/10000 [=====] - 1695s 169ms/step -
loss: 0.0867 - accuracy: 0.9689 - val_loss: 1.4379 - val_accuracy:
0.8422
```

دقت در مجموعه ارزیابی 84.22% است.

نکته: برای گرفتن نتایج دقیق‌تر، سعی کنید که تعداد اپوک‌ها^{۳۷} را تا حدود ۲۵ افزایش دهید. این باعث می‌شود که زمان لازم برای پردازش داده‌ها افزایش یابد. البته این زمان بستگی به پیکربندی سیستم شما هم دارد. در اینجا این تمرین روی پردازش تصویر و شناسایی محتوای تصویر به اتمام رسید. نکته مهم این است که این کد، یک کد مقاوم^{۳۸} برای هر دسته‌بندی دوتایی در بینایی ماشین است. این بدین معناست که کد، یکسان باقی می‌ماند، حتی اگر داده‌های تصاویر تغییر کنند. در فعالیت بعدی تعدادی از پارامترهای مدل را تغییر می‌دهیم و کارایی مدل را مورد ارزیابی قرار می‌دهیم.

---

³⁷ epochs

³⁸ robust code

فعالیت ۷-۰۱: اصلاح مدل با چندین لایه و استفاده از softmax

از آنجایی که یک مدل شبکه عصبی پیچشی را با موفقیت اجرا کردیم، مرحله بعدی این است که سعی کنیم کارایی الگوریتم را بهبود ببخشیم. راه‌های زیادی برای بهبود کارایی وجود دارد، اما یکی از سراسرترین آن‌ها افزودن چندین لایه شبکه عصبی مصنوعی به مدل است که در این فعالیت خواهیم آموخت. همچنین تابع فعال‌سازی را از sigmoid به softmax تغییر خواهیم داد. با انجام این کارها می‌توان نتیجه را با مدل قبلی مقایسه کرد. برای انجام این کارها این مراحل را طی کنید:

۱. برای ساختن یک شبکه عصبی پیچشی کتابخانه را فرا بخوانید، یک هسته مشخص کنید و یک کلاس ترتیبی ایجاد نمایید. Conv2D, MaxPool2D, Flatten و Dense را فرا بخوانید. Conve2D برای ساختن لایه پیچشی استفاده می‌شود. از آنجایی که تصاویر ما دو بعدی هستند اینجا هم از دو بعدی استفاده کرده‌ایم. به‌طور مشابه MaxPool2D برای تجمیع حداکثری، Flatten برای مسطح‌سازی شبکه عصبی پیچشی و Dense برای اضافه کردن یک شبکه عصبی پیچشی کاملاً متصل به یک شبکه عصبی مصنوعی استفاده شده‌اند.
۲. با استفاده از کتابخانه‌های معرفی شده، معماری شبکه عصبی پیچشی را آغاز کنید. پس از اضافه کردن اولین لایه، دو لایه مازاد نیز به شبکه عصبی پیچشی اضافه کنید.
۳. یک لایه تجمیع و مسطح‌سازی اضافه کنید که به‌عنوان ورودی شبکه عصبی مصنوعی عمل می‌کند.
۴. یک شبکه عصبی مصنوعی کاملاً متصل بسازید که ورودی آن، خروجی شبکه عصبی پیچشی باشد. بعد از اضافه کردن اولین لایه شبکه عصبی مصنوعی، سه لایه مازاد نیز اضافه کنید. برای لایه خروجی شبکه عصبی مصنوعی از تابع فعال‌سازی softmax استفاده کنید و مدل را اجرا کنید.
۵. برای پردازش و تغییر داده‌ها از افزایش تصویر استفاده کنید. کلاس ImageDataGeneratior برای پردازش استفاده می‌شود. shear_range, zoom_range و horizontal_flip برای تغییر تصاویر استفاده می‌شوند.
۶. مجموعه داده آموزش و تست را ایجاد کنید.
۷. در انتها مدل را برازش کنید.

پس از اجرای این مراحل باید این خروجی را دریافت کنید:

```
Epoch 1/2
10000/10000 [=====] - 2452s 245ms/step -
loss: 8.1783 - accuracy: 0.4667 - val_loss: 11.4999 - val_accuracy:
0.4695
Epoch 2/2
10000/10000 [=====] - 2496s 250ms/step -
loss: 8.1726 - accuracy: 0.4671 - val_loss: 10.5416 - val_accuracy:
0.4691
```

نکته: پاسخ این فعالیت در صفحه ۳۹۳ یافت می‌شود.

در این فعالیت، ما شبکه عصبی پیچشی خود را اصلاح کردیم و سعی کردیم دقت دسته‌بند را افزایش دهیم. ما لایه‌های پیچشی مازاد و لایه‌های مازد کاملاً متصل شبکه عصبی مصنوعی را اضافه کردیم و تابع فعال‌سازی در لایه خروجی را تغییر دادیم. با انجام این کارها دقت ما کاهش یافت. در تمرین بعد تابع فعال‌سازی را دوباره به sigmoid تغییر می‌دهیم و سپس کارایی را بر اساس دقت بررسی می‌کنیم.

تمرین ۷-۲: بهبود مدل با بازگشت به تابع فعال‌سازی sigmoid

در این تمرین از تابع فعال‌سازی softmax به sigmoid باز می‌گردیم. با این کار می‌توانیم دقت این مدل را با دقت مدل قبلی مقایسه کنیم. برای انجام این تمرین مراحل زیر را دنبال کنید:

۱. کتابخانه numpy و کتابخانه‌ها و کلاس‌های ضروری برای Keras را فرا بخوانید:

```
# Import the Libraries
from keras.models import Sequential
from keras.layers import Conv2D, MaxPool2D, Flatten, Dense
import numpy as np
from tensorflow import random
```

۲. یک هسته مشخص کنید و مدل را با استفاده از کلاس‌های ترتیبی شروع کنید:

```
# Initiate the classifier
seed = 43
np.random.seed(seed)
random.set_seed(seed)
classifier = Sequential()
```

۳. اولین لایه شبکه عصبی پیچشی را اضافه کنید. ابعاد ورودی را (64,64,3) و تابع فعال‌سازی را ReLU در نظر بگیرید. سپس ۳۲ عدد تشخیص‌دهنده ویژگی با اندازه 3×3 اضافه کنید. دو لایه پیچشی مازاد با ۳۲ عدد تشخیص‌دهنده ویژگی با اندازه 3×3 و تابع فعال‌سازی ReLU اضافه کنید:

```
classifier.add(Conv2D(32,3,3,input_shape=(64,64,3),activation='relu'))
classifier.add(Conv2D(32, (3, 3), activation = 'relu'))
classifier.add(Conv2D(32, (3, 3), activation = 'relu'))
```

۴. حال لایه تجمیع را با اندازه تصویر 2×2 اضافه کنید:

```
classifier.add(MaxPool2D(2,2))
```

۵. یک Conv2D دیگر با پارامترهایی مشابه مرحله ۳، و برای تکمیل آن، یک لایه تجمیع دیگر با پارامترهای مشابه مرحله ۴ اضافه کنید:

```
classifier.add(Conv2D(32, (3, 3), activation = 'relu'))
classifier.add(MaxPool2D(pool_size = (2, 2)))
```

۶. خروجی لایه تجمیع را با اضافه کردن یک لایه مسطح‌سازی به شبکه عصبی پیچشی، مسطح کنید:

```
classifier.add(Flatten())
```

۷. اولین لایه متراکم شبکه عصبی مصنوعی را اضافه کنید. در اینجا ۱۲۸ تعداد نورون‌های خروجی این لایه است. این عدد برای شروع خوب است. تابع فعال‌سازی نیز relu است. سه لایه مازاد دیگر با پارامترهای مشابه اضافه کنید:

```
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
```

۸. لایه خروجی شبکه عصبی مصنوعی را اضافه کنید. چون این یک مسئله دسته‌بندی است، اندازه لایه خروجی ۱ است. همچنین تابع فعال‌سازی sigmoid می‌باشد:

```
classifier.add(Dense(1,activation='sigmoid'))
```

۹. شبکه را با یک بهینه‌ساز adam کامپایل کنید و دقت مدل را در حین فرآیند آموزش محاسبه نمایید:

```
classifier.compile(optimizer='adam', loss='binary_crossentropy',
metrics=['accuracy'])
```

۱۰. یک تولیدکننده داده برای آموزش و تست ایجاد کنید. اندازه داده‌های آموزش و تست را به $1/255$ کاهش

دهید تا همه‌ی مقادیر بین ۰ و ۱ شوند. این پارامترها را تنها برای تولیدکننده داده‌های آموزش، به صورت

روبرو تعیین کنید: `shear_range=0.2, zoom_range=0.2, and horizontal_flip=True`

```
from keras.preprocessing.image import ImageDataGenerator
train_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255,
                                   shear_range = 0.2,
                                   zoom_range = 0.2,
                                   horizontal_flip = True)
test_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255)
```

۱۱. یک مجموعه آموزش از پوشه آموزش ایجاد کنید. “`../dataset/training_set`” جایی است که مجموعه

آموزش قرار داده شده است. در شبکه عصبی پیچشی ما، اندازه تصویر 64×64 است. بنابراین باید

تصاویری با همین اندازه به شبکه داده شود. `batch_size` تعداد تصاویر موجود در یک دسته را مشخص

می‌کند که در اینجا ۳۲ است. `Class_mode` به صورت `binary` تعیین شده است زیرا ما با یک دسته‌بند

دوتایی کار می‌کنیم:

```
training_set = train_datagen.flow_from_directory('../dataset/training_
set',
target_size = (64, 64),
batch_size = 32,
class_mode = 'binary')
```

۱۲. مرحله ۱۱ را برای مجموعه داده تست تکرار کنید. دقت کنید که باید پوشه محل قرارگیری داده‌های

تست مشخص شود که به صورت `'../dataset/test_set'` است:

```
test_set = test_datagen.flow_from_directory('../dataset/test_set',
target_size = (64, 64),
batch_size = 32,
class_mode = 'binary')
```

۱۳. در نهایت با این داده‌ها مدل را برازش کنید. مقدار `steps_per_epoch` را ۱۰۰۰۰ و مقدار

`validation_steps` را ۲۵۰۰ قرار دهید. اجرای این مرحله ممکن است مقداری زمان‌گیر باشد:

```
classifier.fit_generator(training_set,
steps_per_epoch = 10000,
epochs = 2,
validation_data = test_set,
validation_steps = 2500,
shuffle=False)
```

کد معرفی شده، این خروجی را خواهد داد:

```
Epoch 1/2
10000/10000 [=====] - 2241s 224ms/step -
loss: 0.2339 - accuracy: 0.9005 - val_loss: 0.8059 - val_accuracy:
0.8737
Epoch 2/2
10000/10000 [=====] - 2394s 239ms/step -
loss: 0.0810 - accuracy: 0.9699 - val_loss: 0.6783 - val_accuracy:
0.8675
```

دقت در مجموعه ارزیابی 86.75% است که به‌طور مشخص از دقت مدلی که در تمرین قبل ساخته بودیم بهتر است. این موضوع، اهمیت تابع فعال‌سازی را نشان می‌دهد. تنها با تغییر تابع فعال‌سازی از SoftMax به sigmoid دقت از 46.91% به 86.75% افزایش یافت. دلیل این افزایش قابل توجه در دقت، این است که تابع فعال‌سازی SoftMax توزیع احتمال را به‌عنوان خروجی می‌دهد و بنابراین باید جمع تمامی نوروهای خروجی برابر ۱ شود. از آنجایی که در اینجا تنها یک نرون خروجی داریم (مترجم: و این نرون همواره مقدار ۱ را می‌دهد)، درواقع دقت مدل با تابع SoftMax برابر درصد تصاویری از مجموعه داده تست است که برچسب ۱ دارند^{۳۹}. در تمرین بعدی بهینه‌سازهای مختلف را امتحان می‌کنیم و مشاهده می‌کنیم که چگونه بر کارایی مدل تأثیر می‌گذارند.

نکته: برای مسائل دسته‌بندی (مانند مسئله ما که دسته‌بندی خودرو و گل است)، همواره بهتر است که از تابع فعال‌سازی sigmoid برای خروجی استفاده شود.

تمرین ۷-۳: تغییر بهینه‌ساز از Adam به SGD

در این تمرین دوباره مدل را با تغییر بهینه‌ساز به SGD بهبود می‌دهیم. با این کار می‌توانیم دقت را با مدل‌های قبلی مقایسه کنیم. برای انجام این تمرین مراحل زیر را دنبال کنید:

۱. کتابخانه numpy و کتابخانه‌ها و کلاس‌های ضروری برای Keras را فرا بخوانید:

```
# Import the Libraries
from keras.models import Sequential
from keras.layers import Conv2D, MaxPool2D, Flatten, Dense
import numpy as np
from tensorflow import random
```

مترجم: واقعا زیبا بود! ³⁹

۲. مدل را با استفاده از کلاس‌های ترتیبی شروع کنید:

```
# Initiate the classifier
seed = 42
np.random.seed(seed)
random.set_seed(seed)
classifier = Sequential()
```

۳. اولین لایه شبکه عصبی پیچشی را اضافه کنید. ابعاد ورودی را (64,64,3) و تابع فعال‌سازی را ReLU در نظر بگیرید. سپس ۳۲ عدد تشخیص‌دهنده ویژگی با اندازه 3×3 اضافه کنید. دو لایه پیچشی مازاد با همان تعداد تشخیص‌دهنده ویژگی و همان اندازه اضافه کنید:

```
classifier.add(Conv2D(32,3,3,input_shape=(64, 64, 3),activation='relu'))
classifier.add(Conv2D(32,3,3,activation='relu'))
classifier.add(Conv2D(32,3,3,activation='relu'))
```

۴. حال لایه تجمیع را با اندازه تصویر 2×2 اضافه کنید:

```
classifier.add(MaxPool2D(2,2))
```

۵. یک Conv2D دیگر با پارامترهایی مشابه مرحله ۳، و برای تکمیل آن، یک لایه تجمیع دیگر با پارامترهای مشابه مرحله ۴ اضافه کنید:

```
classifier.add(Conv2D(32, (3, 3), input_shape = (64, 64, 3),
activation = 'relu'))
classifier.add(MaxPool2D(2,2))
```

۶. یک لایه مسطح‌سازی برای تکمیل معماری شبکه عصبی پیچشی اضافه کنید:

```
classifier.add(Flatten())
```

۷. اولین لایه متراکم شبکه عصبی مصنوعی را با اندازه ۱۲۸ اضافه کنید. سه لایه متراکم مازاد دیگر با پارامترهای مشابه اضافه کنید:

```
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
classifier.add(Dense(128,activation='relu'))
```


۸. لایه خروجی شبکه عصبی مصنوعی را اضافه کنید. چون این یک مسئله دسته‌بندی است، اندازه لایه خروجی ۱ است. همچنین تابع فعال‌سازی sigmoid می‌باشد:

```
classifier.add(Dense(1,activation='sigmoid'))
```

۹. شبکه را با یک بهینه‌ساز SGD کامپایل کنید و دقت مدل را در حین فرآیند آموزش محاسبه نمایید:

```
classifier.compile(optimizer='SGD',loss='binary_crossentropy',  
metrics=['accuracy'])
```

۱۰. یک تولیدکننده داده برای آموزش و تست ایجاد کنید. اندازه داده‌های آموزش و تست را به 1/255 کاهش دهید تا همه‌ی مقادیر بین ۰ و ۱ شوند. این پارامترها را تنها برای تولیدکننده داده‌های آموزش، به صورت روبرو تعیین کنید: `shear_range=0.2, zoom_range=0.2, and horizontal_flip=True`

```
from keras.preprocessing.image import ImageDataGenerator  
train_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255,  
                                   shear_range = 0.2,  
                                   zoom_range = 0.2,  
                                   horizontal_flip = True)  
test_datagen = ImageDataGenerator(rescale = 1./255)
```

۱۱. یک مجموعه آموزش از پوشه آموزش ایجاد کنید. “`../dataset/training_set`” جایی است که مجموعه آموزش قرار داده شده است. در شبکه عصبی پیچشی ما، اندازه تصویر 64×64 است. بنابراین باید تصاویری با همین اندازه به شبکه داده شود. `batch_size` تعداد تصاویر موجود در یک دسته را مشخص می‌کند که در اینجا ۳۲ است. `Class_mode` به صورت `binary` تعیین شده است زیرا ما با یک دسته‌بند دوتایی کار می‌کنیم:

```
training_set = train_datagen.flow_from_directory('../dataset/training_  
set',  
target_size = (64, 64),  
batch_size = 32,  
class_mode = 'binary')
```

۱۲. مرحله ۱۱ را برای مجموعه داده تست تکرار کنید. دقت کنید که باید پوشه محل قرارگیری داده‌های تست مشخص شود که به صورت “`../dataset/test_set`” است:

```
test_set = test_datagen.flow_from_directory('../dataset/test_set',  
target_size = (64, 64),  
batch_size = 32,  
class_mode = 'binary')
```

۱۳. در نهایت با این داده‌ها مدل را برازش کنید. مقدار `steps_per_epoch` را ۱۰۰۰۰ و مقدار `validation_steps` را ۲۵۰۰ قرار دهید. اجرای این مرحله ممکن است مقداری زمان‌گیر باشد:

```
classifier.fit_generator(training_set,
steps_per_epoch = 10000,
epochs = 2,
validation_data = test_set,
validation_steps = 2500,
shuffle=False)
```

کد معرفی شده این خروجی را خواهد داد:

```
Epoch 1/2
10000/10000 [=====] - 4376s 438ms/step -
loss: 0.3920 - accuracy: 0.8201 - val_loss: 0.3937 - val_accuracy:
0.8531
Epoch 2/2
10000/10000 [=====] - 5146s 515ms/step -
loss: 0.2395 - accuracy: 0.8995 - val_loss: 0.4694 - val_accuracy:
0.8454
```

دقت در مجموعه ارزیابی 84.54% است. در اینجا از چند لایه شبکه عصبی مصنوعی و بهینه‌ساز SGD استفاده کردیم.

تاکنون در چند حالت مختلف و با ترکیبات متفاوتی مدل را ساختیم. به نظر می‌رسد بهترین دقت در مدل با انجام دادن موارد زیر بدست می‌آید:

- اضافه کردن چند لایه شبکه عصبی پیچشی
- اضافه کردن چند لایه شبکه عصبی مصنوعی
- استفاده از sigmoid به عنوان تابع فعال‌سازی
- استفاده از بهینه‌ساز adam
- افزایش اندازه epoch به حدود ۲۵ (این کار به زمان محاسباتی بالایی نیاز دارد- مطمئن شوید که GPU برای انجام این کار داشته باشید). این کار باعث افزایش دقت پیش‌بینی می‌شود.

در نهایت، یک تصویر ناشناخته را پیش‌بینی می‌کنیم. این تصویر را به الگوریتم می‌دهیم و بررسی می‌کنیم که آیا تصویر به درستی دسته‌بندی شده است یا خیر. در تمرین بعدی نشان می‌دهیم که برای دسته‌بندی عکس‌های جدید چگونه از مدل استفاده کنیم.

تمرین ۷-۴: دسته‌بندی یک تصویر جدید

در این تمرین سعی می‌کنیم که یک تصویر جدید را دسته‌بندی کنیم. تصویر هنوز توسط الگوریتم دیده نشده است، بنابراین از این تمرین استفاده می‌کنیم تا الگوریتم را تست کنیم. شما می‌توانید هرکدام از الگوریتم‌های این فصل را اجرا کنید (اگرچه الگوریتمی که بیش‌ترین دقت را داشت ترجیح داده می‌شود) و از مدل برای دسته‌بندی تصویر استفاده کنید.

نکته: عکسی که برای تمرین بعدی استفاده می‌شود را می‌توان در مخزن GitHub کتاب در آدرس <https://packt.live/39tID2C> پیدا کرد.

قبل از انجام تمرین مطمئن شوید که `test_image_1` را از مخزن GitHub کتاب در سیستم خود دانلود کرده باشید. این تمرین به دنبال تمرین‌های گذشته آمده است پس باید حتماً یکی از الگوریتم‌های ایجاد شده در این فصل را آماده برای اجرا داشته باشید.

برای انجام این تمرین مراحل زیر را دنبال کنید:

۱. تصویر را بارگذاری کنید. `"test_image_1.jpg"` مسیر تصویر تست است. لطفاً مسیر را به مسیری که تصویر در سیستم شما ذخیره شده است تغییر دهید. تصویر را نگاه کنید و آن را شناسایی کنید:

```
from keras.preprocessing import image
new_image = image.load_img('../test_image_1.jpg', target_size = (64,
64))
new_image
```

۲. پرچسب‌های کلاس را که در ویژگی `class_indices` مربوط به داده‌های آموزش قرار دارد، پرینت بگیرید:

```
training_set.class_indices
```

۳. تصویر را پردازش کنید:

```
new_image = image.img_to_array(new_image)
new_image = np.expand_dims(new_image, axis = 0)
```

۴. تصویر جدید را پیش‌بینی کنید:

```
result = classifier.predict(new_image)
```

۵. تابع پیش‌بینی خروجی را به صورت ۱ یا صفر می‌دهد. برای این که این‌ها را به "گل" و "خودرو" تبدیل کنید از if...else به صورت زیر استفاده کنید:

```
if result[0][0] == 1:
    prediction = 'It is a flower'
else:
    prediction = 'It is a car'
print(prediction)
```

۶. کد نوشته شده این خروجی را می‌دهد:

```
It is a car
```

Test_image_1 تصویری از یک خودرو است (می‌توانید خودتان تصویر را مشاهده کنید) و به درستی توسط مدل پیش‌بینی شده بود.

در این تمرین مدل را آموزش دادیم و سپس به آن یک تصویر از خودرو دادیم. با این کار متوجه شدیم که الگوریتم به درستی تصویر را دسته‌بندی کرده است. شما می‌توانید مدل را روی هر نوع عکسی با همین فرآیند آموزش دهید. به عنوان مثال اگر مدل را روی تصاویر ریه‌های عفونت کرده و ریه‌های سالم آموزش دهید، مدل قادر خواهد بود که تشخیص دهد یک عکس جدید مربوط به ریه عفونت کرده است یا ریه سالم.

در فعالیت بعدی تمرینی داریم روی مدلی که در "تمرین ۷-۴: دسته‌بندی یک تصویر جدید"، بدست آمد.

فعالیت ۷-۲: دسته‌بندی یک تصویر جدید

در این فعالیت شما سعی خواهید کرد که یک تصویر جدید را دسته‌بندی کنید، درست مانند کاری که در تمرین قبلی کردیم. تصویر هنوز توسط الگوریتم دیده نشده است، بنابراین از این فعالیت استفاده می‌کنیم تا الگوریتم را تست کنیم. شما می‌توانید هر کدام از الگوریتم‌های این فصل را اجرا کنید (اگرچه الگوریتمی که بیشترین دقت را داشت ترجیح داده می‌شود) و از مدل برای دسته‌بندی تصویر استفاده کنید. مراحل انجام این فعالیت به شرح ذیل است:

۱. یکی از الگوریتم‌های این فصل را اجرا کنید.

۲. تصویر (test_image_2) را از سیستم خود بارگذاری کنید.

۳. تصویر را با استفاده از الگوریتم پردازش کنید.

۴. موضوع تصویر را پیش‌بینی کنید. می‌توانید تصویر را خودتان ببینید و بررسی کنید که آیا پیش‌بینی درست بوده است یا خیر.

نکته: عکسی که در این فعالیت استفاده شد را می‌توان در مخزن GitHub کتاب در آدرس <https://packt.live/39tID2C> پیدا کرد.

قبل از انجام فعالیت مطمئن شوید که test_image_2 را از مخزن GitHub کتاب در سیستم خود دانلود کرده باشید. این فعالیت به دنبال تمرین‌های گذشته آمده است پس باید حتماً یکی از الگوریتم‌های ایجاد شده در این فصل را آماده برای اجرا داشته باشید.

بعد از اجرای این مراحل می‌توانید انتظار داشته باشید که این خروجی را بگیرید:

```
It is a flower
```

نکته: پاسخ این فعالیت در صفحه ۳۹۶ آمده است.

در این فعالیت ما کاراترین مدل این فصل را با تغییر پارامترها آموزش دادیم. از جمله این پارامترها بهینه‌ساز و تابع فعال‌سازی در لایه خروجی هستند. ما دسته‌بند را بر اساس یک تصویر جدید تست کردیم و مشخص شد که تصویر به درستی دسته‌بندی شده است.

خلاصه

ما در این فصل در مورد چرایی بینایی ماشین و نحوه کار آن مطالعه کردیم. آموختیم که چرا بینایی ماشین یکی از جذاب‌ترین حوزه‌های یادگیری ماشین است. سپس با شبکه‌های عصبی پیچشی کار کردیم، در مورد معماری آن‌ها آموختیم و نحوه ساختن آن‌ها را برای کاربردهای واقعی یاد گرفتیم. همچنین سعی کردیم که الگوریتم‌های خود را با اضافه کردن لایه‌های بیش‌تری به شبکه عصبی مصنوعی و شبکه عصبی پیچشی و تغییر تابع فعال‌سازی و بهینه‌ساز، بهبود بدهیم. ما توابع فعال‌سازی مختلفی را امتحان کردیم.

در انتها قادر بودیم که به درستی تصاویر جدید خودرو و گل را توسط الگوریتم، دسته‌بندی کنیم. به یاد داشته باشید که تصاویر خودرو و گل می‌تواند توسط هر نوع دیگری از تصویر جایگزین شود؛ مثلاً تصویر ببر و آهو،

یا تصاویر MRI مغز با تومور یا بدون تومور. هر مسئله دسته‌بندی تصویر دوتایی کامپیوتری با همین روش قابل حل است.

در فصل بعدی روشی کاراتر برای کار کردن روی بینایی ماشین را مطالعه خواهیم کرد. این روش کمتر وقت می‌گیرد و پیاده‌سازی ساده‌تری دارد. این فصل به ما یاد خواهد داد که چگونه مدل‌های از پیش آموزش دیده شده را برای کاربردهای خودمان تنظیم کنیم که باعث می‌شود مدل‌های دقیق‌تری با سرعت آموزش بیش‌تری ایجاد شوند. مدل‌هایی که استفاده می‌شوند VGG-16 و ResNet50 نام دارند که مدل‌های از پیش آموزش دیده‌ی معروفی برای دسته‌بندی عکس‌ها هستند.

https://fa.wikipedia.org/wiki/%D8%AD%D8%B3%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D8%A_A_%D9%88_%D9%88%DB%8C%DA%98%DA%AF%DB%8C

<https://planet.sito.ir/%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D9%81%D8%A7%D8%AF%D9%87-%D8%A7%D8%B2-image-data-augmentation-%D8%AF%D8%B1-%D8%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8%D8%AE%D8%A7%D9%86%D9%87-keras>

<https://blog.faradars.org/introduction-deep-learning-keras>

<http://blog.class.vision/1397/03/train-convolutional-neural-network-in-keras>

[/https://blog.faradars.org/deep-learning-with-python](https://blog.faradars.org/deep-learning-with-python)

[/https://blog.faradars.org/convolutional-neural-networks](https://blog.faradars.org/convolutional-neural-networks)

<https://blog.faradars.org/%D8%A2%D8%B4%D9%86%D8%A7%DB%8C%DB%8C-%D8%A8%D8%A7-%D8%B4%D8%A8%DA%A9%D9%87%E2%80%8C%D9%87%D8%A7%DB%8C-%D8%B9%D8%B5%D8%A8%DB%8C-%D9%BE%DB%8C%DA%86%D8%B4%DB%8C-/cnn>